

BISERICA SI SCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLĂRĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei
Pe jumătate de an 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:

Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 266.

Spre Hristos.

Domnul M. Mihăileanu, profesor în Pitești, într'un articol de fond publicat în revista „Crucea” din București, numărul din 7 Ianuarie 1926, se teme că viața noastră bisericească va fi desfigurată prin atingerea prea deasă cu protestantismul. Domnia Sa se referă și la opinia părintelui Gala Galaction, care vede părghia salvării în intensificarea vieții ortodoxe. Domnia Sa ne recomandă întreținerea misticismului religios în popor spre a nu ajunge la raționalizarea religiei și laicizarea ei.

S'ar putea pune teza și așa că oare nu ar fi nevoie de un front comun al ortodoxiei și catolicismului împotriva sectarismului?! Dar noi avem o altă lozincă: nici cu unii, nici cu alții, nici cu protestanții, nici cu catolicii, ci cu Hristos. Atunci cade și teama de prea mare raționalizare a religiei precum și teza misticismului exagerat. Atunci și mintea și inima vor prezenta un întreg armonios.

Biserica noastră ortodoxă a știut atât de bine să se ferească de exagerări. Nu i-a trebuit nici individualizarea nelogică a protestantismului foarte „rațional” la aparență numai. Nu i-a trebuit nici divinizarea sfidătoare a înfățișării unui singur om. Biserica noastră e conștientă de origina ei divină. Aici este puterea ei și nădejdea ei viitoare. Orice atacuri va înfrunța cu îndârjire. Nu-i justificată teama că se va desfigura viața noastră bisericească. Să dăm însă atenția cuvenită părții interne. Să organizăm munca misionară. O activitate misionară însă trebuie pe lângă organizare și un sprijin efectiv material. Cu toții trebuie să știm că în intensificarea conștiinței religioase ortodoxe este salvarea, dar atunci nu denomi-națiuni religioase, nu protestantism sau catolicism să căutăm, ci să căutăm spre Hristos.

Congresul național bisericesc.

Pe temeiul art. 10 și 12 din Statutul pentru organizarea Bisericii convocăm

„**Congresul Național Bisericesc**” al Bisericii ortodoxe autocefale române în sesiunea extraordinară de constituire, pe ziua de *Miercuri 3 Februarie 1926, la orele 10 dimineața*, când se va oficia cuvenita slujbă religioasă în biserica Catedrală a Patriarhiei.

În aceeași zi, îndată după terminarea sfintei slujbe, va avea loc deschiderea congresului, în Palatul Camerii Deputaților și se va proceda imediat la:

1. Constituirea birouului.
2. Verificarea mandatelor.
3. Constituirea organelor de execuție: a) Alegerea consiliului central bisericesc: 5 clerici, 10 mireni (art. 14—15: b) Alegerea a doi membri în Eforia Bisericii (art. 9 al. I).
4. Alegerea Comisiunilor pentru studierea și pregătirea proiectelor de regulamente, necesare constituirii și funcționării adunărilor reprezentative și a organelor lor de execuție, pentru întreaga biserică.

Dat în București, la 14 Ianuarie 1926.

Președinte:
Miron,
Patriarh.

Colegiul electoral.

În temeiul articolului 12 din Legea pentru organizarea Bisericii ortodoxe autocefale române și al art. 9 alineatul j din Statutul acelei legi, convocăm „**Colegiul electoral pentru alegerea episcopilor și arhiepiscopilor-mitropoliți**”, în ziua de *Joi 4 Februarie 1926*,

la orele 10 dimineața, când se va săvârși cuvenita slujbă religioasă în biserica catedrală a Patriarhiei.

În aceeași zi, după terminarea sfintei slujbe, va avea loc deschiderea Colegiului electoral în palatul Camerei Deputaților și îndată se va proceda la alegerea de episcop în scaunul văduvit al Sfintei și de Dumnezeu păzitei Episcopii a Constanței.

Seara, în ajunul alegerii, potrivit canoanelor și datinei străvechi, se va sluji în catedrala Patriarhiei obișnuita priveghere.

Dat în București, la 14 Ianuarie 1926.

Președinte:

Miron,
Patriarh.

Problema propagandei religioase

Propaganda religioasă la noi, este o problemă foarte actuală. Importanța și necesitatea ei este atât de evidentă, încât nu mai necesită demonstrare. A ajuns axiomă, care se impune oricărei minți dreptcredincioase. Problema propagandei religioase este însă mai complexă de cum s'ar crede.

S'a lucrat sistematic în această direcție, avându-se în vedere mai mult o latură a ei. Anume propaganda s'a desfășurat în masele populare, pentru reîntoarcerea fraților uniți la ortodoxie și propaganda dusă în contra sectarilor. A doua latură a acestei arzătoare probleme, care ar putea fi numită: recucerirea și fecundarea sufletească — în senz creștin — a păturii intelectuale s'a cultivat mai mult sporadic. E timpul suprem să ne îndreptăm privirile spre această nouă latură, a propagandei religioase. În acest senz trebuie început o puternică ofensivă creștină.

Situația religioasă a maselor populare este în funcție de convingerea religioasă a păturii conducătoare, intelectuale. Noi din nenorocire nu ne putem mândri cu o intelectualitate cuprinsă de prea mare dragoste religioasă. „Din ce în ce tot mai întefite devin glasurile de critică neastâmpărată în atmosfera de necredință de azi. Să nu uităm, că se aruncă în cărca bisericii învinuiri de cele mai multeori neîndreptățite. Iar interesați și alți inamici văzuți și nevăzuți abia apucă să atace acest liman de salvare, pe care îl numim biserică!“¹⁾

În chipul acesta cei de jos cu drept cuvânt pot recita cuvintele pror. David: „Nu vă nădăjduiți spre boeri și fiii oamenilor întru cari nu este mântuire“²⁾. Aceasta se referă de sigur numai la o parte a inte-

lectualilor. Avem din această pătură socială câteva personalități atât de pregnante, încât prin munca ce o depun în folosul religiunii, sunt o podoabă a bisericii. Oameni de talia lui N. Iorga, N. Craiuc, S. Mehedintzi, I. Rădulescu-Motru etc, spontan s'au înrolat în oastea luptătorilor pentru ortodoxie. În general însă trebuie inițiată „o reînviere religioasă în păturile largi ale intelectualilor, pe cari ideile și curentele moderne așa de mult i-au îndepărtat dela tradiționala mentalitate românească și religioasă“³⁾

Iată o constatare justă, dar dureroasă. La această concluziune s'a ajuns de sigur prin experiența de toate zilele. Într'adevăr, câți dintre intelectuali sunt necesitatea de a se împărtăși — măcar odată în an — cu trupul și sângele Domnului? Câți dintre dânșii își însemnează cinstitele fețe cu semnul Domnului? Câți dintre dânșii ascultând regulat dumnezeieștile slujbe, cred mai mult Mântuitorului Hristos, decât lui Haeckel, M. Nordau etc.

Într'una din zilele trecute mă aflam în societatea unor intelectuali foarte distinși. Era ora 12 fix. Conform obiceiului localnic se trăgea clopotul la biserică, de amiază. Discuțiile erau aprinse. Deodată avocatul X. om foarte religios trece repede la fereastră își face semnul crucii și zice în taină o scurtă rugăciune. Asistența întreagă fascinată osrecum se ridică în semn de rugăciune. S'au continuat apoi discuțiile. M'am interesat mai de aproape despre acest avocat și am aflat, că n'a făcut acest frumos gest religios din fariseism, ci și-a îndeplinit o datorie de conștiință. Numitul era r-catolic. Atunci mi-am zis, câți dintre ai noștri ar făptui astfel? Ce sprijin am avea oamenii bisericii în astfel de caractere?

Necredința, respective credința labilă a unei părți din intelectuali ne-o inspiră cercetarea neregulată a bisericii, superficialitatea vieții creștine, atitudinea rezervată ce o au unii față de slujitorii altarului. Aceste constatări oricât de mohorâte apar, trebuie să ne preocupe și să se înceapă o grabnică sanare. Mai ales în vremile noastre, când intelectualii au atâtea îndatoriri sociale și când clerul așteaptă dela dânșii colaborare armonică. Să nu se piardă din vedere, că mai ales pătura intelectuală, în calitate de element mirenesc, își revendică drepturi în conducerea treburilor bisericesti, tot ei îi incumbă datoria apostolatului laic. Situația religioasă a intelectualilor deci nu ne poate fi indiferentă.

Cei mai mulți dintre intelectuali cercetează serviciile divine și susțin interesele bisericesti, dacă nu din curiozitate, vanitate sau datorie oficială, poate mai mult din interes național-social. Convingerea religioasă, credința, creștină, agentul principal al religiozității, cade pe planul al doilea. Aici este deci rana aducătoare de moarte, „câlcâiul lui Achilles“.

Motivele ireligiozității unei părți a intelectualilor sunt multiple. Dela constatările acestora, putem

¹⁾ Episc. Dr. Grigorie G. Comșa. Pentru slujitorii Altarului 1925 pag. 20.

²⁾ Ps 145, 2.

³⁾ P. Morușcă. Rev. teol. Sibiu. Nr. 12, pag. 390.

ajunge la rezultate concludente. Un motiv ar fi: creșterea familiară. Știm doar, că vremile de mari prefaceri prin care trecem, sapă și la temelii moravurilor acestei instituțiuni divine. Dacă viitorul intelectual nu învață dela tatăl său nu-i inspiră duhul înțelepciunii și al înțelegerii, ce-i va putea da școala și mai ales viața încărcată de atâtea vicii, drept zestre sufletească.

Față de moravurile laxe familiare trebuie educată tinerimea, mai ales fetele în spiritul tradiționalelor moravuri familiare. „Femeie virtuoaasă cine poate găsi? Căci prețul ei covârșește cu mult pe al mărgăritarilor. În ea se încrede inima bărbatului ei și câștigul nu-i lipsește. Ea-i arată binele și nici odată răul“.⁴⁾

Alt motiv al ireligiozității ar fi instrucția unilaterală școlară. Nu înțelegem ca învățământul laic să fie aservit celui religios, dar ceea ce trebuie să pretindem este, ca planurile învățământului religios să fie elaborate de oamenii competenți ai bisericii, iar catechezația să fie o datorie exclusivă a clerului, afară de cazuri excepționale. Clerul aplicat la catechezație, să aibe pregătiri speciale, mai ales cei de grad secundar și superior. Să poată astfel ține discuții serioase cu colegii dela alte specialități. Să se aibă în vedere mai ales la școlile secundare principiul concentrațiunii din partea tuturor specialiștilor, că să nu se otrăvească sufletul elevilor cu afirmațiuni neverificate pe deplin, sau chiar pseudo-științifice. Aceasta este de o importanță capitală mai ales pentru absolvenții de liceu, cari n'au posibilitatea a face studii superioare, ci rămân cu o pretinsă cultură generală. Aceștia, un gest, o observație, o afirmație ostilă religiozității mai ales din partea profesorilor de științe exacte este de-ajuns să-i facă sceptici în cele religioase. Rezultatul instrucției religioase să fie o concepție creștină despre lume și viață, iar sfârșitul educației creștine, să dea: caracterul creștin. Intelectualul să-și formeze convingerea că între știință și credință nu este contradicție. Ele mai vârtos se completează. Tot asemenea, că ateismul este o concepție de viață al semidoctilor. „Zis-a cel nebun întru inima sa nu este Dumnezeu“⁵⁾. Apoi, că există o știință despre cele dumnezeiești, care dacă omenește vorbind este egală oricărei științe, prin originea sa supranaturală se ridică deasupra tuturor.

Ce să mai zicem, de universități, unde atâtea și atâtea ipoteze, păreri și rezultate științifice se încrucează în mintea viitorului intelectual. Ieșit apoi în viață, intelectualul, dacă n'a reușit prin lectură și discernământ critic să-și formeze convingere religioasă, valurile vieții dealtfel ostile religiozității îl aruncă în nomolul scepticismului. Dacă s'ar opri afacerea numai la abstracțiunea teoretică, dar necredința își imprimă sigilul și în activitatea voluntară a intelectualului. Ast-

fel se face, că cetim prin ziare, cutare sau cutare înalt funcționar a menșaj sau acoperit fraude, ilegalități etc. etc. În felul acesta clerului se impune datoria de directori sufletești în cele religioase pentru intelectuali. Sarcina acestei propagande de sigur va fi mai grea decât cea dusă în masele populare. Va fi mai grea, deoarece se cer mijloace mai puternice. Avem să dirijăm și să conducem sufletele adăpate în apele științei, filosofiei moderne la pășunea creștină. — Avem afacere cu oameni emancipați de sub autoritatea divină cărora nu le putem aduce drept dovezi în cele religioase, citațiile biblice, deoarece dânsii contestă chiar autoritatea Sf. Scripturii

Lupta pentru adevăritatea creștinismului trebuie începută dela început. Reușind odată să-i luminăm, nu ne îndoim să câștigăm în pătura intelectuală, sprințul cel mai eficace în opera noastră de spiritualizare creștină. Vorba sf. Scripturii: „Secerișul este mult, iar lucrătorii puțini“. Să nu ne descurajeze. Ceice sunt pună-se la lucru, ceice lipsesc încă să-i pregătim. În cele de jos vom indica în mod sumar încă câteva mijloace de cari să ne folosim în aceasta a doua latură a propagandei religioase.

1. *Predica de caracter apologetic.* Marele predicator rus Petrow, în predicile sale trată chestiunile cele mai moderne în lumina biblică. Lumea alergă și-l ascultă cu nerăbdare odinioară în Petersburg. Auditorul își formă convingerea, că religia creștină nu este o frază, o teorie ca altele, ci este însași viața, în forme sensibile. Omul trebuie să se ocupe de ea și să trăiască în spiritul ei. Asemenea episcopul r.-catholic Dr. O. Prohászka ținea pentru intelectuali predici atât de savante, în lumina biblică, încât și pe cei mai sceptici îi captivă și le dădea de gândit. Iși anunță tema predicii cu săptămâni înainte, cei interesați se pregăteau așa zicând pentru ascultarea ei, prin lectură.

2. *Conferințe religioase.* În toate centrele orașănești există reuniuni culturale, șezători publice, universități populare, la cari chemați și nechemăți mereu vorbesc despre chestiuni ce interesează. Numai noi tăcem! Prea puțini sunt ceice vorbesc și pledează pentru adevărurile și comorile religiei creștine. Mai restrâns este numărul celor ce știu pune în mod interesant chestiuni biblice și apoi să le fructifice în folosul mentalității și moralității omului modern. Un îndemn vrednic de imitat în această direcție ne dau I. Prea C. S. arhim. I. Scriban, apoi profesorii facultății de teologie din București și Cernăuți, prin conferințele religioase ținute la înalt nivel. La Sibiu au lucrat în acelaș senz prof. Dr. Gr. Cristescu și N. Colan. ș. a.

Dela Iași am putea învăța, că audițiile muzicale și concertele religioase, în legătură cu interesante conferințe biblice, ar fi un puternic mijloc de reînviere religioasă în pătura cultă. Intelectualul se va convinge că există știință și artă înaltă religioasă. Răsfoirea bibliei este tot atât de interesantă și plăcută, dacă

⁴⁾ Prov. 31, 10—11.

⁵⁾ Ps. 13, 2.

nu mai folositoare și mântuitoare, decât cărțile lui Homeros, Tacitus, Dante, Einstein, etc.

3. *Cărți, Reviste.* În ziua de azi se înregistrează o tendință generală de popularizare a ideilor și rezultatelor științifice, artistice și filosofice. Adevăratul progres pe nici un tărâm nu se face fără participarea masselor. Numai la noi stă comoara ascunsă între cei inițiați în tainele religiei.

Să se înființeze o bibliotecă care să cuprindă chestiuni apologetice. Dacă nu s'ar putea să se completeze cu astfel de scrieri bibliotecile de popularizare existente, în mod sistematic. În broșurile ce s'ar scrie să se ție cont de curentele și ideile moderne. Chestiunile sociale și toate cari interesează omul modern să se prezinte răsfrânte prin prisma creștinismului. Să se facă critică obiectivă tuturor doctrinelor contrare religiei.

Până la înființarea unei reviste de acelaș caracter, să se deschidă măcar o coloană și problemei religioase. Să se convingă această lume păgânizată, reîntoarsă la hedonismul filosofiei grecești, că noi nu fugim de lumină ci de clarabscur, de semiștiința mai-muțărească.

4. *Biblioteci școlare și publice.* O insuficiență ușor de constatat este mancitatea bibliotecilor școlare și publice de scrieri religioase. Propaganda religioasă în pătura intelectuală n'o putem duce cu succes, câtă vreme în bibliotecile școlare și publice n'avem alături de E. Halckel și Darwin, alături de E. Renan pe Didon, alături de Feurbach și Strauss pe I. Mi-hălcescu și Förster etc.

Să se revedieze deci registrele și golurile să le umplem cu scrieri bisericesti de valoare. Față de pleava ușoară a concepțiilor antireligioase să se opună criticismul nostru obiectiv și larg creștin.

Propaganda religioasă dusă în masa poporului are deci un caracter mai general mai popular. Elementul psihologic religios și faptul este preponderant. La cea cultă, elementul intelectualist prevalează. Lupta se dă mai mult pe idei. Sentimentul religios, respective religiozitatea urmează după victoria ideilor, ca o încoronare a străduinții.

Prin acest procedeu și prin propaganda religioasă luată în înțeles integral „Lumina lui Christos lumineze tuturor“!

Pr. Ștefan R. Lungu.

Să nu încetăm lupta.

Acțiunea viguroasă începută de preoțimea ortodoxă contra sectanților va avea un rezultat strălucit. Ereticii luaseră ofensiva contra bisericii ortodoxe cu toată puterea lor financiară și culturală. Au cumpărat cu bani sufletele slabe și credule, au tipărit și împărțit mii de reviste și broșuri atât la orașe cât și la sate. Neam trezit asediați parcă într-o vreme de acțiunea lor care părea că prinde rădăcini adânci. Dar

reacțiunea s'a arătat. La început mai slabă și apoi din ce în ce mai organizată, mai încurajată, acțiunea conștiințioasă a preoților noștri a oprit valul de răstăcire, care inunda sufletele românești. Au fixat centre de misiuni prin sate, au luat parte la cercuri culturale preoțești și cu lacrimi în ochi m'am bucurat și i-am felicitat.

Da, e în joc onoarea corpului nostru preoțesc. Și cum se putea altfel?! Să se lase ea, înfrântă de o putere ocultă streină de lege și neam, de o acțiune inconștientă a unor creștini care se lepădaseră pentru bani de la sânul bisericii ortodoxe? Nu se putea. Am citit în ziare, fel de fel de dări de seamă despre mii de centre unde se desfășoară activități serioase. În fiecare centru se găsea un nume de preot care a vorbit despre Hristos și biserica Lui. De ce să nu spunem acestea, căci sunt partea noastră bună care nu se va lua dela noi. Am citit rapoartele comandanților de regimente către Sf. Mitropolie în care ei declară că în armată se gtinge propaganda sectară, datorită acțiunii preoților militari. Semne bune! Să nu încetăm lupta dar de loc. Șezătorile culturale-religioase, corurile bisericesti azistențele sociale, farmaciile populare căminurile culturale să fie primul obiectiv al preoțimei ortodoxe.

Dacă vom avea unii de luptat din greu poate, dacă vom întâlni pe ici, pe colo, rezistența din partea unora, dacă nu vom fi apreciați poate și ajutați de cei în drept, nu-i nimic. Inapoi să nu dăm, nu trebuie să dăm. *Indrăzniți, eu am biruit lumea* zice Isus. Preotul nu este numai slujitorul sfântului altar, ci luptătorul neînfrânt, care cu timp și fără timp, știe să apere biserica, și să lupte pentru ea să moară pentru ea. Iată cum au apărut fel de fel de broșuri bune, fel de fel de reviste sănătoase. Poporul nostru le citește, se luminează, își strânge rândurile și, într-o bună zi, va întoarce spatele tuturor veneticilor și va trăi și muri, legănat de dulcile și mângăetoarele cântări ale bisericii ortodoxe. Isus este cu noi, căci doar el a zis în Mateiu 28, 20. *„Iată eu sunt cu voi până la sfârșitul veacului“.*

Econ. P. Chirica,
Misionarul Mitropoliei Moldovei.

Bolnava din vecini.

Publicăm acest articol judicios luat din „Universul“ și ieșit din peana distinsului publicist L. Iliescu în care ni se descrie starea deplorabilă în care a ajuns Ungaria:

Oricât de subtilă formulă ar imagina contele Apponyi, invocând tratatul dela Trianon, ca să justifice acțiunea nedemnă, nefastă, a domnilor dela Budapesta, falsificatorii n'au nici o scuză, chiar dacă acțiunea lor, fără precedent în Istoria popoarelor, s'ar făcut în numele „patriotismului integral“. Popoarele

ca și indivizii sufăr uneori de afecțiuni morbide atât de grave în cât, în interesul sănătății generale, e bine să se ia din timp măsuri energice nu numai în ce privește combaterea efectivă a boalei, dar și în ce privește înlăturarea cauzelor ce ar putea da boalei o întindere și mai gravă pe viitor.

Din punctul nostru de vedere, ca Stat de ordine și civilizație, întemeiat pe principiul indiscutabil al dreptului național, am putea să le mulțumim domnilor dela Budapesta pentru nobleța gestului schițat în fața Europei, căci aventura penală a ebrediștilor a putut convinge pe marele areopag european — care este Societatea Națiunilor — că reclamațiunile îndreptate împotriva noastră, la Geneva, au fost lipsite de fundament, că, din potrivă, acela cari ne calomniau și unelteau în contra noastră, tocmai ei urmăreau, turbulenți incorrigibili ai păcii europene, stârnirea de noi posibilități de vrăjmășie între state, între popoare.

Popoarele n'au, în definiție, nici o vină în încurcăturile internaționale, decât doar aceea că, mistificate de aventurieri, cari — în ce privește unele țări — s'au erijat în conducători și exponenți ai lor, a răbdat mereu să fie conduse de acești aventurieri. Politica iredentistă a ebrediștilor a pus stăpânire pe Maghiaria de după război. Aceiași magnați feudali ai unei țări, care a dat totuș opere nemuritoare civilizației sub raportul artistic, au compromis, în zilele postbelice mai mult decât înainte de război, prestigiul intelectual al Ungariei. Izbutind în cele din urmă, să înfrângă, în numele acelulaș șovinism barbar, chiar cele mai elementare reguli de drept internațional. Lumina sub care erau priviți în metropolele europene și de peste ocean, s'a stins însă, și astăzi lumea civilizată de pretutindeni stă nedumerită în fața scandalului, fără precedent în Istoria lumii, stârnit de Cavalerii Coroanei Sfântului Ștefan.

Bolnava din vecini e într'o stare ce pricinuește îngrijorări.

Bolnava din vecini se condamnă singură la o moarte sigură prin faptul că de bună voie a consimțit să se înăbușe în miasele stârnite de sine însăși.

Ungaria bolnavă nu se poate vindeca însă decât renunțând la pretențiunile medievale, ce nu se mai potrivesc civilizației democratice a Societății de azi.

Ea va trebui să urmărească sincer, să-i judece cu asprime pe marii ei vinovați, să le aplice sancțiuni, a căror putere să dovedească lumii că Ungaria nu protejează aventurieri înfumurați, cu cerebrații bolnave și cu năzuinți absurde în ziua de azi.

INFORMAȚIUNI.

Personală. Duminecă în 31 Ianuarie a. c. P. S. Sa Domnul Episcop Dr Grigorie Gh. Comșa, va plecă la București, pentru a lua parte la *Congresul Național Bisericesc*, și la Colegiul Electoral pentru alegerea Episcopului de Constanța. P. S. Sa se va reîntoarce la Arad numai peste 8 zile.

Parastas pentru fostul Episcop Ioan I. Papp. În 21 Ianuarie a. c. s'a împlinit un an de zile, decând bunul Dzeu a chemat la sine pe P. S. Sa decedatul nostru Episcop Ioan I. Papp. Duminecă în 24 Ian. a. c. s'a celebrat în catedrala din Arad un parastas unde s'au înălțat rugăciuni pioase pentru odihna defunctului Episcop, care a cârmuit cu o destoinicie rară, eparhia Aradului vreme de 22 de ani.

În absența P. S. Sale Dlui Episcop Dr Grigorie Gh. Comșa, care era ținut de trebuințele eparhiei noastre la București, parastatul a fost oficiat de părinții: M. Păcățian, D. Muscan, asesori ref. cons. T. Vățan, protopop, A. Popovici preot, A. Pârvu preot func. cons. Dr Nicolae Popovici, C. Turic profesori la teologie, T. Codrean preot și I. Cloară diacon ipiscopesc.

Răspunsurile funebrele le-a cântat în mod dulos corul teologilor sub conducerea prof. Lipovan.

Dumnezeu să-l odihnească în corturile dreptilor pe răposatul Episcop Ioan I Papp.

Sfințirea capelei dela spitalul județan. După multe alergări, opoi prin intervenția la locurile cu cădere a P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie și prin bunăvoința dlui prefect I. Georgescu, capela dela spitalul județan, care până acum era folosită de romano-catolici, a fost cedată religiei noastre ortodoxe. Această bisericuță — relativ mărișoară — Este zidită într'un stil frumos, este pictată și provăzută cu 3 clopote. Nu are însă altar, pentru al cărui construire se va recurge la inimile și bunăvoința oamenilor de bine. Capela a fost sfințită cu binecuvântarea P. S. Sale Dlui Episcop Grigorie, Duminecă în 24 Ianuarie a. c. de păr. Simion Stana confesorul celor trei spitale din Arad. Cântările de strană și răspunsurile au fost cântate de elevii superiori al școlii noastre normale sub conducerea studentului în teologie D. Săbău.

Baptiști întorși la ortodoxie. În 25 Ianuarie a. c. părintele I. Stefea profesor de religie la Liceul Moise Nicoară din Arad, a botezat în catedrala din Arad doi studenți baptiști. Unul este Teodăr Crișan iar celalalt Gavriil Brolea, ambii din Buteni. Nănaș a fost directorul liceului Dr Ascaniu Crișan. Felicităm pe părintele Stefea pentru acest succes și dorim să lupte nainte pentru reducerea sectarilor la religia străbună.

La fondul de propagandă religioasă, a dăruit Domnul Dr. Aurel Leucuța avocat în București, originar din eparhia noastră suma de 10.000 Lei. Dorim să fie imitat și de alți intelectuali.

Citiți și răspândiți

Biserica și Școala

Sărbătorirea Dlui Popescu Tudor. Doamna Principesă Alexandrina Cantacuzino, neîntrecuta luptătoare pentru ortodoxismul național, a luat inițiativa, în numele Societății ortodoxe naționale a femeilor române, a cărei prezidentă este, să sărbătorească munca și meritele Dlui Popescu Tudor, avocat, membru în Consiliul central al acestei societăți, cu ocazia alegerii D-sale în adunarea eparhială a Mitropoliei Ungro-Vlahiei.

Vineri 27 Noembrie în cancelaria Școlii ortodoxe din stada Principatele Unite s'a desfășurat această sărbătorire în mijlocul unei numeroase asistențe, compusă din delegații elevilor școlilor unde D-sa funcționează ca profesor și din foarte mulți prieteni.

D-na Alexandrina Cantacuzino, într'o cuvântare, în care nici o vorbă nu-i de prisos, arată meritele Dlui Popescu Tudor ca apărător al bisericii naționale cu osebire în chestiunea concordatului și-i urează acelaș drum de jertfă nobilă pentru binele bisericii și în marea cârmuire bisericească a eparhiei Ungro-Vlahiei, unde poporul mirean l'a ales ca reprezentat al său.

Au mai ținut cuvântări: Delegatul școlii militare, al Seminarului Central, delegata școlii de secretare, a școlii ortodoxe, apoi părinții I. Scriban din partea profesorilor Seminarului Central, D. Georgescu din partea preoției Capitalei, Gr. Pișculescu (G. Galacșion) ca coleg al D-lui Popescu Tudor, N. Abrămescu, ca primul său dascăl și Domnii General Manolescu I. din partea caselor naționale Fotino, avocat, din partea societății Muzica, T. P. Păcescu, din partea Noii Reviste Bisericești.

Sărbătoritul, adânc mișcat de atâta dragoste ce i se arată, a răspuns mulțumind tuturor vorbitorilor și D-nei prezidente a societății.

Cuvântarea spontană a D-lui Popescu Tudor i-a desvăluit frumosul suflet de bun creștin și fericit tată a 11 copii, toți cuminți și sănătoși, cum a zis D-sa cu multă duiosie sufletească. Vorbirea D-lui Popescu Tudor a fost mai frumoasă și mai caldă ca totdeauna.

O sărbătoare frumoasă la Oradea a fost în seara de 11 Ianuarie aranjată de societatea culturală „Cele trei Crișuri” în amintirea lui Iosif Vulcan. Acesta a fost unul din fruntașii români ai Țării Bihariei, care dela 1860 încocoace a început să scrie poezii povestiri frumoase și a scos și o revistă numită Familia, care a avut cea mai lungă viață între revistele din Ardeal, afară de revista „Astrei”, numită Transilvania, care apare și acum. Pentru munca lui a fost ales și membru al Academiei Române din București. Dar Iosif Vulcan și-a adus amiete și de țărani noștri, scoțând o gazetă numită Șezătoarea care aparea odată pe lună în patru pagini mici. — La serbarea din Oradea a vorbit d-l Octavian Goga despre Iosif Vulcan, frumos, cum numai d-sa știe vorbi. — Foarte bine a fost că la aceasta serbare a spus și d-l Goga, și d-l Aurel Lazăr, că e mare trebuință ca în sufletele Ardelenilor să se sălășuiască pacea între frați. Așa să fie!

Moșiile bisericilor și școlilor minoritare (adeacă ale celor ungurești și săsești). Conducătorii bisericilor ungurești s'au plâns de nou la Liga națiunilor din Geneva, că guvernul românesc le-a expropriat pe nedrept moșiile. Guvernul nostru a dovedit cu acte că din moșiile acestea s'au expropriat numai atâta, cât prevede legea agrară, cum s'a făcut și cu moșiile bisericilor românești (ca d. e. ale mitropoliei din Blaj ș. a.). Adevărat, că s'au expropriat unele de tot, dar acestea n'au fost folosite nicidecum de vre-o biserică sa'u școală ungurească, ci de unele societăți ungurești, cari întrebuițau venitul lor pentru a face propagandă contra statului român.

În atențiunea preoților. Atragem atențiunea on. preoției, asupra circularei P. S. Sale părintelui Episcop, referitor la organizarea adulților în „Societatea sf. Gheorghe”. În vizitațiile canonice din primăvară P. S. Sa se va convinge personal despre acest lucru.

O faptă mare a fraților Români din America. Frații noștri din Statele Unite ale Americii de Nord ne dau iarăși prilej să ne mândrim cu ei. După cum vestesc foile românești de-acolo, o seamă dintre ei s'au hotărât să contribuie și ei la plata datoriilor, pe cari le are România de plătit acolo. S'au și înscris mai mulți cu sume anuale dela 10 dolari (peste 2000 lei) în sus, vre-o câțiva chiar cu câte 500 dolari (peste 110 mii lei)! Fapta aceasta dovedește de nou dragostea ferbinte a Ardeleanului față de patria lui. Să vedem acum pe bogătașii cei mari, ministri, deputați, unii generali, directori etc., cari au făcut în România mare averi de milioane fără sudoarea feței lor, urma-vor pilda muncitorilor noștri români din America? Creștinul și bunul român Nicola Surdia de origine din Ardeal, care este emigrat în Canada, s-a înscris să solvească anual în curs de cinci ani 100 dolari, iar apoi cât va trăi, anual 200 dolari.

Bancnotele rele. Ministerul de finanțe a dat din nou poruncă, să se primească la administrațiile financiare bancnotele rele, iar oamenilor cari au să primească bani să le dea numai bancnote întegi. Cele rele, sdrențuite, murdărite, să le trimită la București sau să le schimbe la sucursalele (filialele) Băncii Naționale cu altele Bune. — Foarte bine! Dar ce ne facem, când „bolterul” dela casierie nu primește bancnotele rupte sau îmi dă el bancnote rele?

De-ale beției. Într'o comună din județul Sătmar a ars casa plugarului I. Bici. El dormia, beat, în casă, așa că nu s'a trezit și după stângerea focului l-au găsit mort.

Tot din negrija lui se vede, că s'a aprins și casa. După el rămân patru copii.

— Din Târgu-Murăș se vestește, că în comuna Ber Cămaraduș, doi plugari beți, Andrei Eiurgian și Laurențiu Facian s'au luat la ceartă în crâjmă pentru o jumătate de scrumbie (hirincă). Fabian puse mâna pe un topor și-l lovi pe soful său în cap atât de rău, încât acesta căzu mort la pământ.

O bună propagandă românească în America. Societatea femeilor americane dela Terre Haute a rugat pe dsoara Letiția Cucui, profesoară din Cluj, acum în

America, să arete doamnelor americane o colecțiune de țesături și cusături românești. D-șoara Cucui ajutată de d-nele Opris, Fulica, Cionca și altele, a aranjat o expoziție românească de astfel de lucrări. Doamnele române erau îmbrăcate toate în costume naționale. Doamnelor americane le-a plăcut portul nostru românesc atât de tare, încât toate și-au comandat câte un costum național, iar gazetele americane erau pline de chipuri românești și de laudă la adresa femeilor române, cari știu face astfel de frumuseți ca în povești.

Fundațiune. La Sighișoara (județul Târnava mare) a răposat la 7 Ianuarie a. c. vrednicul protopop *Ioan Munteanu*. Intreaga avere de peste un milion lei a lăsat-o bisericii pentru scopuri religioase și culturale. În veci amintirea lui!

Bibliotecă nouă. Administratorul Casei școalelor din București a dat ordin să se trimită zece mii de biblioteci pentru școlile cele nouă din țară precum și pentru cele vechi, cari nu au avut până acum biblioteci. Învățătorii interesați să se grăbească a înainta cereri de cu vreme.

O fată vitează, este fida lui Mussolini. Când a văzut un bărbat luptându-se cu valurile Mării Adriatice și gata să se înece, a sărit în apă și l-a scăpat dela moarte.

Un ziarist „român” la milano (Italia). Gazetele din Italia scriu despre un ziarist (care scrie la ziare, gazete) român, care își zice Vasile Luca. S'a constatat însă, că numele lui e Elias Weintraub, că e din București, că la începutul războiului de liberare (1916) a fugit în Rusia, de unde a plecat, în 1920, în Italia la Milano. În 1923 a fost închis o lună de zile pentru pasaport fals. Ministrul nostru din Roma nu i-a vizat pasaportul, căci vedea că e fals, dar șarlatanul s'a dus la Paris și acolo i-l-a vizat ministrul român.

Timput. Umblarea vremii e tot curioasă. Pe la mijlocul lunii se vestia un ger îngrozitor mai ales în Moldova, unde au apărut haite întregi de lupi, sfâșiind vite și amenințând chiar pe locuitorii satelor. Chiar și în Iași a fost găsit un om înghețat. Inspectorii generali ai Ministrului de agricultură au vestit, că gerul care s'a abătut peste mai toată țară a făcut mult rău viței de vile, pomilor roditori și sămănăturilor neacoperite. De acest ger au suferit mai mult Moldova (cu Basarabia). — În vechiul Regat au fost și viscole cu zăpadă. Prin Italia, unde nu prea sunt învățați cu zăpada, a nins în partea de Nord foarte mult.

— La Cluj a plouat în 16 ale lunii, apoi a nins puțin. Din Austria se vestește ploaie și se așteaptă o indulcire a vremii.

Necrolog. Cu durere aducem la cunoștința tuturor rudelor și cunoscuților, că pr a iubitul și neuitatul nostru tată, bunic, străbunic și socru, *Pavel Leu*, înv. gr. or. penzionat pupă o funcționare de 45 ani ca învățător, în comuna Talpoș, au trecut după un lung

și grav morb la cele eterne, în ziua de 15 Ianuarie, în etate de 76 ani.

Ceremonia funebră va avut loc Dumineca 17 crt. ora 1 p. m. în biserica din Talpoș.

Talpoș, la 16 Ianuarie 1926.

Odihnească în pace!

Zălan, — Vilma, — Juliu, Pavel și Iosif fii. Adriana Jurea mar. Leu Zălan, Bunta Flore cas. Leu Vilma, Florica Ban mar. Leu Juliu, Olga Zvarinyi mar. Leu Pavel, Ana Niga mar. Leu Iosif, cumnate și cumnat. Vasiliu Marchis și soția Leu Silvia, Ioan Luchian și soția Hortenzia Leu, Pavel, — Georgina, — Elvira, Geiza, — Minerva, — Vasilie, Ștefan, nepoți și nepoate. Lucia, — Scumpa, strănepoate.

A apărut **Starea sufletelor după moarte.** scurtă privire asupra învățaturii sf. biserici ortodoxe de rășărit despre judecata particulară și rășplata temporală a sufletelor celor adormiți și folosul rugăciunilor bisericii pentru ele de P. S. Sa Arhiereul Gheronte Nicolau vicarul sf. Episcopii Constanța.

Posta redacției Sf. preoți: Bichicean, Șora și Golumba.

Predici publicăm cu plăcere însă numai nainte cu două săptămâni de duminica sau sărbătoarea pentru cari sunt alcătuite, ca să poată fi utilizate și de alți preoți. A Sf. Voastre se vor publica la anul când vor fi actuale. Părintele Golumba are la noi una pentru sf. Paști.

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea parohiei **Aldești**, — conform hotărârei Ven. Cons. Dic., No 4559/925 — se scrie de nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Usufructul unui intravilan și locuință în școala confesională.
 2. Usufructul sesiei parohiale, cu drept de pășunat.
 3. Stolele legale.
 4. Birul, constătător: a) Din 30 l. cucuruz sfărâmat dela parohienii cu 8 jugh. și mai mult pământ extravilan; b) din 15 l. cucuruz dela parohienii cu 4—5 jugh. pământ extravilan; c) din 7½ l. cucuruz dela parohienii cari au mai puțin de 4 jugh. cat. pământ extravilan; d) jelerii, cari și după executarea reformei agrare, vor rămâne fără pământ extravilan, sunt scutiți de bir.
 5. Intregirea salariului, din vistieria statului, pentru care însă parohia nu ia răspundere.
- Parohia este de cl. II., dar vor fi admiși și recurenți de cl. III.

Alesul va solvi dările pulce după beneficiul său și va fi îndatorat a catehiza elevii ort. rom. dela școala primară, fără vre-o renumerațiune dela parohie.

Reflectanții își vor înainta recursele, — ajustate cu documentele necesare și adresate comit. par. din

Aldești, — la oficiul protopopesc ort. rom. din Ineu (jud. Arad) și se vor prezenta în careva Duminică ori sârbătoare în sf. biserică — pe lângă observarea dispozițiilor Reg. pentru parohii, — pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și în cele rituale.

Din ședința comitetului par. din Aldești, ținută la 23 Ianuarie 1926.

Mihai Cosma m. p.
adm. par. președinte.

Avisalon Tripa m. p.
notar-adhoc.

—□—

1—3

Pentru întregirea vacantului post de preot-paroh din parohia Bara, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul unei sesii, parte arător, parte fânaș.
2. Usufructul unui intravilan de trei pătrare de jugăr.

3. Casă parohială.

4. Stolele legale.

5. Retribuția dela stat.

Parohia e de cl. I., dar cu înaltă încuviințare consistorială, se admit și concurenți cu cvalificație de cl. II-a.

Alcsul va purta sarcinile publice după sesie și după intravilan și e obligat, ca fără altă remunerație, să catihizeze școlarii ortodocși români din parohie.

Doritorii de a reflecta la acest post, pe lângă respectarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, au să dovediască, că întrunesc condițiile concursuale.

Reflectanții, când cer voie să se prezenteze în parohie, au să dovediască șefului tractual, că întrunesc aceste condiții.

Intru-cât sunt din alte dieceze, trebuie să ceară în persoană binecuvântarea P. S. D. Episcop diecezan spre a putea concura.

Reflectanții sunt poftiți ca, în termenul concursual, să se prezenteze într'o Duminică, ori într'o sârbătoare în sf. biserică din Bara, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și'n oratorie.

Petițiile concursuale se adresează comitetului parohial, dar se trimit protopresbiterului tractual în Belinț, județul Timiș-Torontal, se înțelege în termenul concursual.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

2—3

Conform rezoluțiunei Vener. Consistor Nr. 70/926 pentru îndeplinirea parohiei vacante **Bonțești**, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiu: 1. Sesie parohială din 24 jugh. situat în 3 locuri. 2. Eventual încă 8 jugh., strămutate de Criș, azi în folosința Iosășenilor și sub proces, dar aparținătoare acestei sesii. 3. Casa parohială. 4. Ștole legale. 5. Intregire de salariu dela stat.

Alesul va predica în toată Duminica și sârbătoarea, va catihiza la școlile din loc fără alta remunerație.

Parohia este de cl. II-a, dela reflectanți se recere cvalificațiune corespunzătoare. În mod excepțional se admit și concurenți cu cvalificațiune de cl. III.

Reflectanții își vor înainta recursese adresate către com. par. oficiului protopresbiteral din Buteni, având a se prezenta în sf. biserică din Bonțești pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și rituale.

Reflectanții din alte dieceze trebuie să ceară învoirea Arhiereului nostru pentru a putea recurge la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu: *F. Roșin*, ppter.

A v i z.

Se aduce la cunoștința On. public, autorităților publice și autorităților bisericești, că am deschis un birou de

„ARCHITECTURĂ și CONSTRUCȚIUNI“

încalcat visa-vis de gara CFR. Arad.

Executăm tot felul de planuri și devize pentru locuințe, școli și biserici și alte lucruri cari aparțin arhitecturii, totodată și întreprindem orice lucrări de această ramură.

Cu stimă:

DAN și DRECIN,

Birou de Arhitectură și Construcțiuni.

A v i z.

Cu onoare aduc la cunoștință onoratu-lui public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.*

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Prefectura Județului.**